

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Maria Buur
m.buur@nijmegen.nl
T 024 – 329 95 43

Ons kenmerk

D231050403

Datum 7 november 2023
Onderwerp Informatiebrief
Tweede Kamerverkiezing 2023

Geachte leden van de raad,

De vervroegde Tweede Kamerverkiezing 2023 is aanstaande. Een voorbereidingsproces van normaliter zo'n zeven maanden, organiseren wij nu in een periode van ruim vier maanden.

Wij informeren u graag over een aantal organisatorische aspecten van deze verkiezing en brengen een paar specifieke onderwerpen bij u onder de aandacht.

Organisatie van de komende verkiezing:

1. Aantal stembureaus
De opkomst bij de Tweede Kamerverkiezing is in Nijmegen altijd hoog: ruim 80%. Wij verwachten dat we met 83 stembureaus de kiesgerechtigden voldoende gelegenheid bieden om hun stem uit te brengen
2. Verkiezingsborden
De verkiezingsborden worden enkele weken voor de verkiezingen geplaatst. De locaties voor de verkiezingsborden zijn in het verleden in samenspraak met uw raad bepaald.
3. Toegankelijkheid
De toegankelijkheid van de stembureaus staat in Nijmegen hoog in het vaandel.
 - Alle stembureaus zijn rolstoeltoegankelijk
 - Blinden&slechtzienden kunnen in het stembureau in het ZelfRegieCentrum, volledig zelfstandig hun stem uit brengen met behulp van een stemmal en sound box. Daarnaast kan men op onze website de kandidatenlijst beluisteren.
 - Doven&slechthorenden kunnen in het stembureau in wijkcentrum de Schalmei een filmpje bekijken waarin het stemproces wordt uitgelegd. Tijdens de tweede shift, vanaf 16.00 uur, is een doventolk aanwezig
 - Gratis stemtaxi: Automaatje
De stemtaxi is bedoeld voor kiezers die slecht ter been zijn, een lichamelijke beperking hebben of slecht kunnen zien. Ook inwoners die de stemmal willen gebruiken, kunnen de stemtaxi reserveren. De organisatie van de stemtaxi ligt in handen van LangerThuis Nijmegen (Sterker in sociaal werk).

4. Prokkelduo
Ook bij deze verkiezing zullen twee Prokkelduo's helpen op een stembureau. Een Prokkelduo bestaat uit iemand met een lichtverstandelijke beperking en een maatje. De Prokkelduo's worden tijdens de voorbereiding op de verkiezing begeleid door een medewerker van het ZelfRegieCentrum in samenwerking met stichting Prokkel.
5. Centrale StemOpneming (CSO)
De Wet Nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen biedt de mogelijkheid tot Centrale StemOpneming (CSO). Dit houdt in dat we op 22 november alleen op partijniveau tellen en tijdens de zitting van het Gemeentelijk Stembureau (GSB) op partij- en kandidaatsniveau.
We maken voor de komende verkiezing gebruik van de CSO en hopen hiermee dat de vrijwilligers op tijd klaar zijn. De ervaringen van de laatste Provinciale Staten-Waterschapsverkiezingen, namelijk tot diep in de nacht tellen, heeft zijn weerslag op de bereidheid van vrijwilligers om te helpen op het stembureau. Landelijk hadden gemeenten dezelfde ervaring.
6. Financiering Tweede Kamerverkiezing 2023
Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het volgende aangegeven: 'voor de organisatie van verkiezingen ontvangen gemeenten jaarlijks geld via de algemene uitkering uit het gemeentefonds (cluster Bestuur en ondersteuning). De kosten voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezing moeten betaald worden met deze bestaande vergoeding. Dat de Tweede Kamerverkiezing vervroegd plaatsvindt, is geen reden om een extra vergoeding beschikbaar te stellen.'*

Specifieke onderwerpen inzake de verkiezingen:

7. Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV): hack juni 2023
De OSV wordt onder andere gebruikt om de uitslagen van de verkiezingen in te voeren. Tevens gebruiken politieke partijen de OSV om hun kandidaten in te voeren.
In juni werd bekend dat het OSV was gehackt: de Kiesraad heeft hier melding van gedaan.
Uit de nieuwsbrief van het ministerie BZK van 15 september 2023:
De geconstateerde risico's zijn inmiddels door de leverancier opgelost. Er is geen indicatie dat dit het functioneren van andere modules van OSV2020 heeft beïnvloed. Men kan dit onder meer zeggen omdat bij de uitvoering van het controleprotocol optellingen bij recente verkiezingen geen afwijkingen naar boven zijn gekomen. De ondersteunende software die gebruikt wordt door gemeenten en het centraal stembureau om de uitslagen bij elkaar op te tellen, wordt ook voorafgaand aan de komende Tweede Kamerverkiezing uitvoerig getest. En gemeenten, hoofd- en centraal stembureau zullen ook dit keer weer het controleprotocol optellingen uitvoeren.
8. Zorg bemensing stembureaus in de toekomst.
Tijdens de evaluatie van de Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezing 2023 hebben gemeenten hun zorgen uitgesproken over de bemensing van de

stembureaus en met name in de avond/nacht. Ook in Nijmegen hebben stembureauleden hun zorg geuit en zien wij dat de invulling van de bezetting van de avondshift inclusief tellen moeizamer verloopt dan andere jaren. Dit heeft onder andere te maken met de vergrijzing van de vrijwilligers. Wij willen met u onze zorg hierover delen. Uiteraard onderzoeken wij de mogelijkheden om de Nijmeegse inwoners te stimuleren deel te blijven nemen aan het democratische proces van de verkiezingen. Daartoe hebben we onder andere contact met de Nijmeegse onderwijsinstellingen zoals de Radboud Universiteit, de Hoge School van Arnhem-Nijmegen en het ROC. Tevens hebben wij overleg met de Kiesraad en het ministerie van BZK, onder andere via de VNG, om te werken aan oplossingen voor deze zorg.

Wij willen benadrukken dat de groeiende complexiteit met betrekking tot de organisatie van de verkiezingen, haar grens bereikt. Dit is een landelijk beeld en speelt niet alleen in Nijmegen. Stapeling van wet en regelgeving is hier een grote oorzaak van. We kunnen in deze omstandigheden minder garanderen in de toekomst nog verkiezingen van dezelfde kwaliteit te kunnen houden. De statenverkiezingen hebben dit ook al aangetoond. We zullen dit signaal afgeven bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Kiesraad.

Hopelijk hebben wij u met deze brief voldoende geïnformeerd over de komende Tweede Kamerverkiezing.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

*Nieuwsbrief 4 over TK-23 en EP-2024 van het Ministerie BZK, 18 augustus 2023